

Aan

De gemeenteraad van Zoetermeer

Zaakid

0637707001

Van

Het college/ Burgemeester Bezuijen

Datum

9 juli 2021

Onderwerp

Beantwoording van de schriftelijke vragen van de SP-fractie d.d. 19 mei 2021 over 'gebruik sociale media door gemeenten'

Bijlagen

-

Vooraf

Het college heeft het onderzoeksrapport¹ dat de basis is voor de berichtgeving in de Volkskrant, erop nageslagen. Gebleken is dat dit onderzoek alleen de online monitoring van openbare bronnen in relatie tot de openbare orde en veiligheid betreft. Dat blijkt uit de onderzoeksvraag. Die luidt als volgt:

In hoeverre geeft de huidige gemeentelijke praktijk wat betreft online monitoring van open bronnen in het domein van openbare orde en veiligheid reden tot heroverweging?

De beantwoording van de vragen 1 tot en met 6 heeft derhalve alleen betrekking op de online monitoring van openbare bronnen in relatie tot de openbare orde en veiligheid.

Vraag 1

Is het college op de hoogte van de inhoud van dit krantenartikel in de Volkskrant?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Zo ja, wordt deze handelwijze ook binnen de gemeente Zoetermeer toegepast;

Antwoord 2

In het kader van de aanpak van radicalisering/extremisme, ondermijning en problematische jeugd(groepen) worden openbare bronnen, waaronder sociale media, geraadpleegd voor beeldvorming over de drie genoemde thema's.

Vraag 3

Zo ja, kan het college in dat geval aangeven in welke gevallen deze handelwijze wordt toegepast?

Antwoord 3

Zie het antwoord op vraag 2.

---

¹ Black Box van gemeentelijke online monitoring. W. Bantema et al. SDU, 2021.

Vraag 4

Zo ja, kan het college aangeven of dit bij uitzondering gebeurt of dat dit standaard onderdeel uitmaakt van het beleid en de uitvoering daarvan?

Antwoord 4

Dit is voor de thema's radicalisering/extremisme en problematische jeugd(groepen) onderdeel van het beleid. De raad, respectievelijk het Rijk, hebben middelen toegekend om voor deze thema's informatieanalisten aan te stellen. Online raadpleging van openbare bronnen is één van de methoden die wordt gebruikt met als doel goed te kunnen aansluiten bij maatschappelijke ontwikkelingen, discussies en fenomenen. Een (belangrijk) deel van de maatschappelijke discussie vindt immers online plaats. Daarbij komt dat sommige verschijnselen alleen op social media te vinden zijn.

Bij gebruik van sommige sociale media, zoals Facebook, is het nodig om een account aan te maken. Hiervoor worden in een aantal gevallen, bij het thema radicalisering, neutrale, lege accounts aangemaakt met een automatisch gegenereerde naam. Er wordt geen (nep)profiel opgebouwd en er vindt ook geen interactie met andere gebruikers plaats. Deze werkwijze is noodzakelijk om de anonimiteit en daarmee de veiligheid van de betrokken medewerkers te garanderen.

Vraag 5

Is het college het met de SP eens, indien bovenstaande vragen bevestigend worden beantwoord, een dergelijke handelwijze in strijd is met de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) welke voor de gehele EU geldt;

Antwoord 5

Vooralsnog niet. Na en in afstemming met de gemeentelijke privacyfunctionaris wordt voor de invoering van een cliëntvolgsysteem voor de in antwoord 2 genoemde thema's een gegevensbeschermingseffectbeoordeling opgesteld waarin ook de werkzaamheden op het gebied van online monitoring worden opgenomen.² Met dit instrument worden privacyrisico's van gegevensverwerking in beeld gebracht en wordt geïventariseerd welke maatregelen nodig zijn om de risico's te verkleinen. Mocht blijken dat aanpassingen in de werkwijze noodzakelijk zijn, dan voert het college deze door.

Vraag 6

Zo ja, is het college dan bereid deze handelwijze met onmiddellijke ingang te beëindigen;

Antwoord 6

Zie het antwoord op vraag 5.

Vraag 7

Kan het college tevens inzicht bieden in hoeverre deze handelwijze wordt toegepast bij het online opsporen van bijstandsfraude?

Antwoord 7

De sociaal onderzoekers hebben een opleiding 'internet onderzoeken' gevolgd, alsmede trainingen over de Avg. Het is verboden om nepaccounts te maken met de bedoeling om daarmee toegang te krijgen tot besloten groepen op sociale media; zoals door het sturen van vriendschapsverzoeken. Dit doen de sociaal onderzoekers dan ook niet.

---

² Formeel een *Data Protection Impact Assessment* geheten.

Wel maken zij gebruik van lege accounts. Alleen woonplaats en datum zijn ingevuld. Daarmee hebben zij toegang tot de sociale media en kunnen zij zien wat voor iedereen zichtbaar is op die sociale media. Zie ook de laatste alinea van antwoord 4.

Voor technische vragen kunt u zich wenden tot:

Naam : Marcel Janssen

Telefoonnummer : 079 – 346 8474

E-mailadres : m.j.janssen@zoetermeer.nl